



Utbildningsdepartementet

Yttrande över Universitetskanslers- ämbetets rapport 2022:7, Psykolog- examen, revideringsbehov av två examensmål

Den Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet har fått möjlighet att bereda Umeå universitets yttrande över Universitetskanslersämbetets rapport 2022:7, Psykologexamen, revideringsbehov av två examensmål. Vi har i vår tur vänt oss till Institutionen för psykologi för ett yttrande i ärendet. Yttrandet har utarbetats av universitetslektor Mattias Lundberg.

Sammanfattning

Umeå universitet (UMU)

- delar UKÄ:s slutsats att de för utredningen två aktuella målen för psykologexamen är otydliga och motsägelsefulla
- föreslår en genomgripande revidering av de nationella målen för psykologexamen i sin helhet, inklusive en utredning om slopande av den sk PTP-tjänstgöringen.

Målen är otydliga och motsägelsefulla

UMU delar UKÄ:s uppfattning att de för utredningen två aktuella målen för psykologexamen med sin nuvarande formulering är otydliga och motsägelsefulla.

- De aktuella målen står i direkt konflikt med varandra då i det i övergripande mål för examen anges att studenten ska "visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som psykolog..." medan det i ett av de nu aktuella målen står att "...studenten ska visa förmåga att arbeta under handledning".
- Det finns idag inte någon enhetlig bild eller samsyn om vad "psykologisk behandling" respektive "psykoterapi" innebär. UKÄ:s utredning visar att begreppen ibland och av vissa kan uppfattas som likställda och ibland och av andra som hierarkiskt uppställda.



Kommentarer till slutsatserna i rapporten

UKÄ kommer i utredningen fram till ett antal slutsatser. UMU kommenterar nedan några av dessa då UMU i viss omfattning kommer fram till andra slutsatser

"Handledning" är en lärandeaktivitet som inte är överordnad andra.

UKÄ:s slutsats om att ett borttagande av formuleringen "under handledning" skulle riskera att påverka utbildningen negativt delas inte av UMU. Handledning ska ses som en lärandeaktivitet bland andra och som kompetensutveckling. Att ge begreppet handledning en särställning genom förekomst i examensmål ligger inte i linje med hur lärande och examensmål bör utformas. Behovet av kompetensutveckling och förmågan att identifiera detta behov, som *kan* innefatta handledning, täcks redan av målet: "...ska visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens".

Inte tillräckliga skäl att betona båda begreppen psykoterapi och behandling

UKÄ anser att båda begreppen "psykologisk behandling" och "psykoterapi" bör stå kvar i målen för psykologexamen. UMU instämmer med Socialstyrelsen i deras definition att begreppen "behandling" och "terapi" ska ses som likvärdiga. Sålunda blir förekomsten av båda begreppen redundant.

Omarbetning av samtliga mål för psykologexamen

UKÄ ser problem med att enbart förändra de två aktuella målen. Denna slutsats delas av UMU som förordar en omarbetning av samtliga mål för psykologexamen.

UMU vill även framföra följande:

- De två målen har kommit att tolkas regulatoriskt av bland annat arbetsgivare. Målen har tolkats som vad en psykolog juridiskt *får* göra och inte som avsikten är, att definiera lägstanivån för vad studenten ska kunna vid examen.
- Sedan de nuvarande målens instiftande 1993 har mycket forskning och metodutveckling/utvärdering lett till att synen på psykologisk behandling inklusive det som traditionellt kallats psykoterapi förändrats.
- Psykologens arbetsmarknad och arbetsuppgifter har sedan 1993 förändrats avsevärt. Inom behandlingsområdet bör specifikt nämnas att psykologen idag i stor utsträckning återfinns i primärvården och att internetbaserad psykologisk behandling tillkommit som en del av psykologens arbetsuppgifter. Det är rimligt att examensmålen följer med i denna utveckling/förändring.



UMEÅ UNIVERSITET

- Vid en omarbetning av samtliga mål för psykologexamen anser UMU att det även är lämpligt att utreda om den s k PTP-tjänstgöringen på 12 månader innan psykologen kan erhålla legitimation som psykolog, ska slopas. Detta i likhet med utredningen "För framtidens hälsa – en ny läkarutbildning (SOU 2013:15) som ledde till att motsvarande tjänstgörings för läkare (AT-tjänstgöring) nu avskaffats.

Beslut i ärendet har fattats av professor Ruth Mannelqvist, den Samhällsvetenskapliga fakultetens dekan, efter föredragning av fakultetssamordnare Åsa P Isaksson.

För den Samhällsvetenskapliga fakulteten

Ruth Mannelqvist
Dekan

Åsa P Isaksson